

Toomemäe kujundusplaan

Toomemäe kujundusprojekt. TOOMEMÄE AVATUS JA TERVIKLIKKUS

Toome hill design Project. TOOMEMÄE OPENNESS AND INTEGRITY

Kerli Nurme

Kerli Nurme

TOOMEMÄE KUJUNDUSPROJEKT: TOOMEMÄE AVATUS JA TERVIKLIKKUS
TOOMEMÄE DESIGN PROJECT: TOOMEMÄE OPENNESS AND INTEGRITY

Bakalaureusetöö
Keskkonnaplaneerimise ja maastikukujunduse õppekaval

Juhendaja: Peeter Vassiljev, MSc

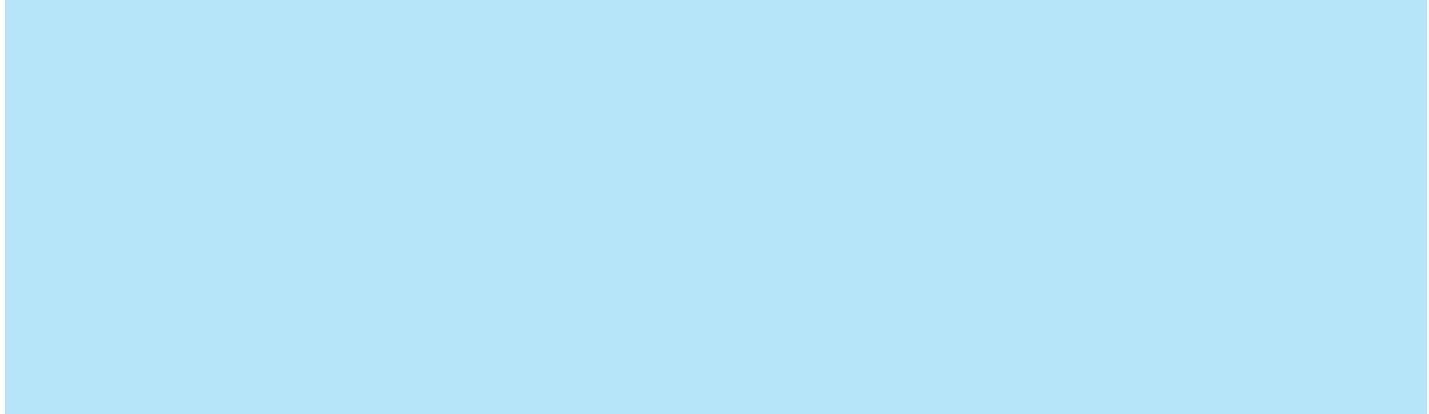
Tartu 2019

Estonian University of Life Sciences Kreutzwaldi 1, Tartu 51014		Abstract of Master's Thesis	
Author: Kerli Nurme		Specialty: Environmental planning and landscape design	
Title: Toomemäe openness and integrity			
Pages: 24	Figures: 44	Tables:	Appendixes:
Department: Chair of landscape architecture Field of research: T250 Supervisors: Peeter Vassiljev Place and date: Tartu, 2019			
<p>The aim of the Bachelor's thesis is to make the Toomemägi Hill more unified environment using design solutions that make the project area easier and with more opportunities. The main concept is to simplify the entrance to the Toomemägi Hill by using different solutions. Also to enable new viewpoints to Tartu. Create that gives an opportunity to see the landmarks. The project includes entire Toomemägi Hill, but the main project solutions are more assembled around the University of Tartu Old Observatory and Musumägi Hill. Obstacles of the project area can be solved by solving the problems that have emerged in the analysis. One of the biggest concerns is that there is lack of accessible entrance. The area has no unity and possible viewpoints could use some distinction. The goal of the project is to build two platforms, that would simplify the access to the Toomemägi Hill. One of them with an elevator and the other with a ramp. Finally the entrances could make a good use for parks where people could gather. A new park equipment to unify the environment.</p>			
Keywords: design project, Toome hill, viewing platform, accessibility, elevator.			

Eesti Maaülikool Kreutzwaldi 1, Tartu 51014 Autor: Kerli Nurme		Magistritöö / Bakalaureusetöö lühikokkuvõte	
		Õppekava: Keskkonnaplaneerimine ja maastikukujundus	
Pealkiri: Toomemäe avatus ja terviklikkus			
Lehekülgi: 24	Jooniseid: 44	Tabeleid:	Lisasid:
Osakond/Õppetool:Maastikuarhitektuuri õppetool ETIS-teadusvaldkond ja CERC S-i kood: T250 Juhendaja(d): Peeter Vassiljev Kaitsmiskoht ja aasta: Tartu, 2019			
Bakalaureusetöö eesmärk teha projekt, kus muudetakse Toomemägi ühtsemaks keskkonnaks, kasutades disainlahendusi, mis muudaks juurdepääsu projektalal lihtsamaks ja samas rohkemate võimalustega paigaks. Põhikontseptsioon on lihtsustada sissepääsu Toomemäele läbi erinevate lahenduste. Samuti avada uusi atraktiivseid vaateid Tartu linnale. Tekitada Toomemäele “ajaloorada”, mis annab võimalusi tutvuda Toomemäel asetsevate maamärkidega. Projekt hõlmab tervet Toomemäge, aga peamised projektlahendused koonduvad Tähetorni ja Musumäe ümbrusesse. Projektala lahendatakse analüüsis selgunud probleeme lahendades, millest üks suuremaid probleeme on heade sissepääsude puudumine. Samuti pole alal ühtsust ja potentsiaalsed vaated vajaksid rohkem esile toomist. Kujundusega rajatakse kaks platvormi, mis võimaldaksid kergemat ligipääsu Toomemäele ning pakuks uusi vaateid, millest üks platvorm on liftiga ja teine lahendatud kaldtee abil. Viimaks luua uute sissepääsude juurde pargialad, mis oleksid head kogunemiskohad. Terve ala ulatuses rajatakse ka uus ja ühtne pargiinventaar, mis loob ühtse keskkonna.			
Märksõnad: kujundusprojekt, Toomemägi, vaateplatvorm, ligipääsetavus, lift.			

SISUKORD

ABSTRACT.....	3
LÜHIKOKKUVÕTE.....	3
SISSEJUHATUS.....	5
PROJEKTALA ASUKOHT.....	6
TEEDE ANALÜÜS.....	7
VAADETE ANALÜÜS.....	8
ROHEALA ANALÜÜS.....	9
ERINEVA KUJUNDUSEGA DETAILID.....	10
ANALÜÜSIDE KOKKUVÕTE.....	11
KONTSEPTSIOON.....	12
KUJUNDUSPLAAN 1: 2000.....	13
LÕIGE A-A 1: 500.....	14
KUJUNDUSPLAAN 1: 500.....	15
KUJUNDUSPLAAN 1: 200.....	16
VAADE B-B	17
VAADE C-C	18
HALJASTUSPLAAN 1: 100.....	19
DETAIL PINK (kõlgvaade).....	20
DETAIL PINK (pealtvaade).....	20
VERTIKAALPLANEERING.....	21
SUMMARY.....	22
KOKKUVÕTE.....	23
KASUTATUD ALLIKAD.....	23
LIHTLITSENTS.....	24

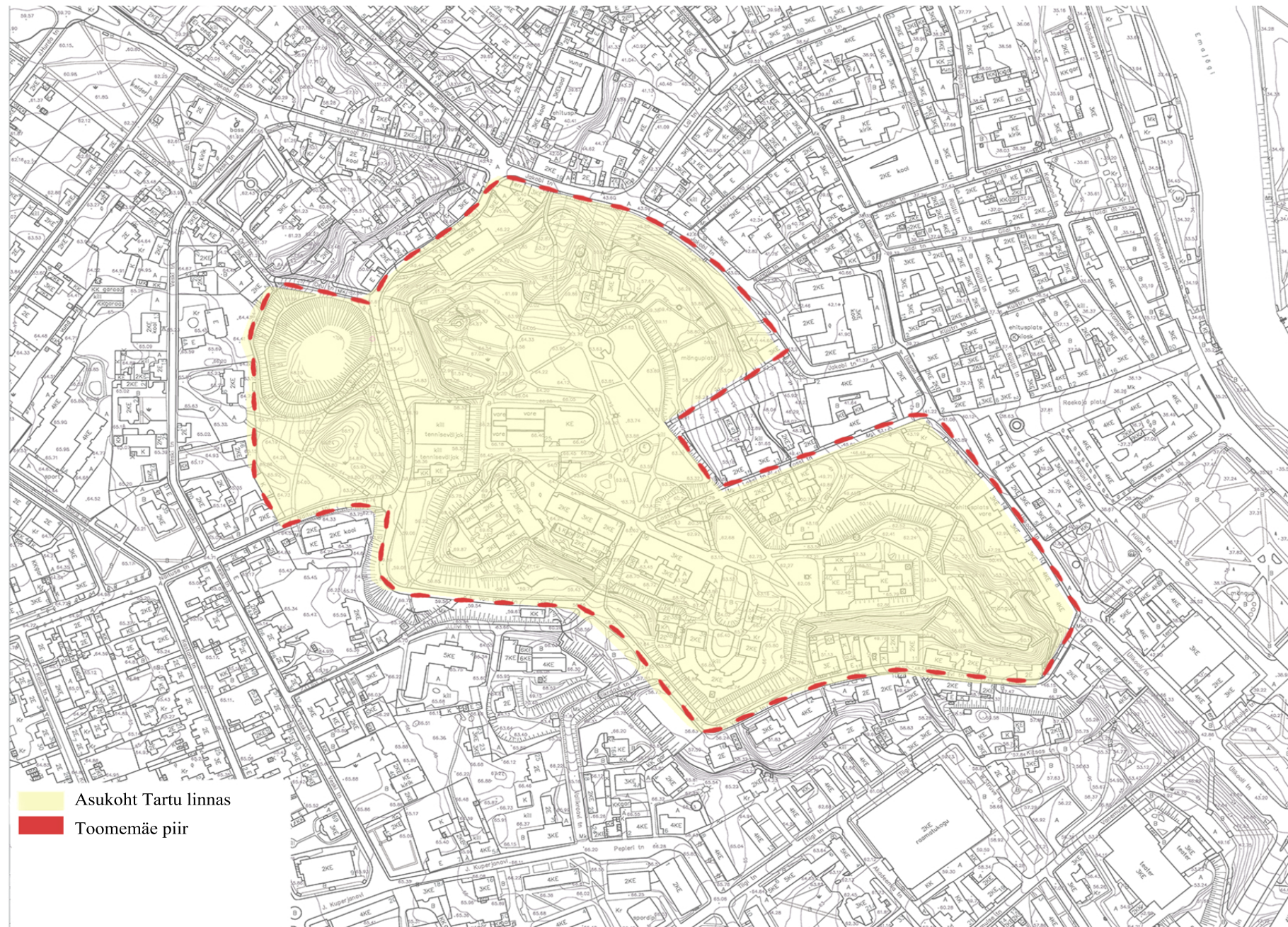

Bakalaureusetöö on koostatud 2019.aasta keskkonnaplaneerimise ja maastikukujundamise eriala lõputööna. Töö on koostatud Tartus asuvale Toomemäele. Tööülesanded on lihtsustada sissepääsu Toomemäele, rajada pargialad kogunemiskohtadeks, avada rohkem vaateid Tartu linnale ja tuua esile Toomemäel asuvaid maamärke ning viimaks muuta ala ühtseks läbi ühtse pargiinventaari.

Töö eesmärk on muuta ülikoolilinna südames asuv ajalooline pargiruum ühtseks ja elamusterohkeks keskkonnaks. Projektala hõlmab tervet Toomemäge, kuid peamised disainilahendused koonduvad Tähetorni ja Musumäe ümbrusesse. Kujundusvisioon sündis projektala probleeme analüüsides. Pargi puuduseks on ruumiline hajuvus, ala üsna laialivalguv kasutus, heade sissepääsude ja kujundusliku ühtsuse puudumine. Alal pole hetkel sobivaid kogunemiskohti. Erinevate disainilahendustega antakse rohealale kujunduslik ühtsus. Põhikontseptsioon on lihtsustada sissepääsu Toomemäele läbi erinevate lahenduste, milleks on kaks kavandatav vaateplatvormi, kust avanevad kaunid vaated nii linnale kui Toomemäele endale.

Antud töös aitas kaasa Eesti Maaülikooli maastikuarhitektuuri õppejõud: Peeter Vassiljev.

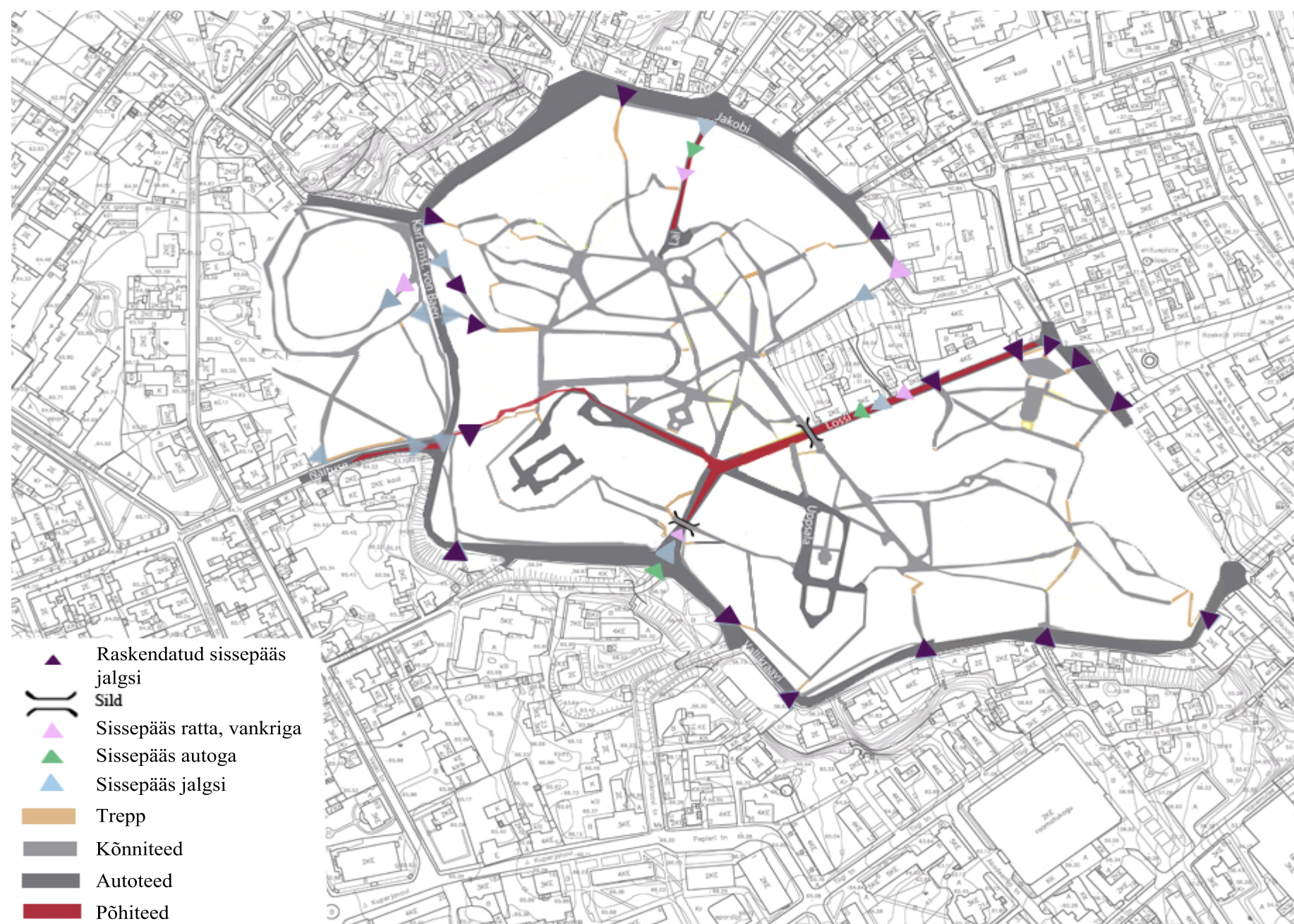
Joonis 1. Projektala asukoht Tartu linnas. Aluskaart [4].

Projektala asub Tartus Emajõe ürgoru paremal kaldal. Toomemägi on Tartule üks olulisemaid alasid, sealt on saanud alguse Tartu linn. Toomemäe idapoolses otsas paiknes kunagi muinaseestlaste kindlus, lääneküljele rajati keskajal Tartu piiskopkonna toomkirik. Antud töös keskendutakse kahele alale, mis asuvad Tähetorni ja musumäe juures.

Joonis 2. Toomemäe asukoht Tartus. Ortofoto [5].

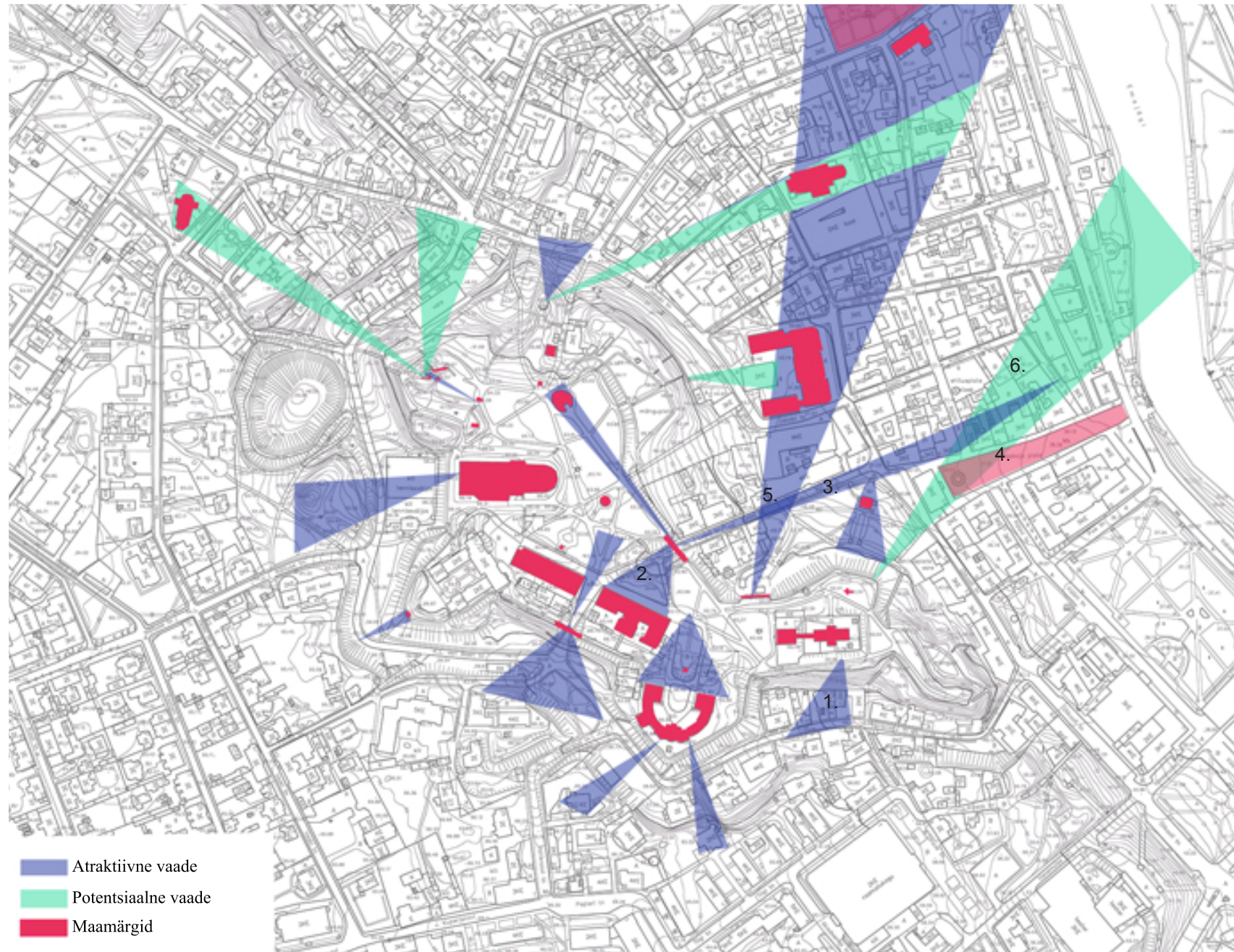

Joonis 3. Teede analüüs Toomemäel. Aluskaart [4].

Teede analüüsis määratleti parki läbivate inimeste põhiliselt kasutuses olevad liikumissuunad ja sissepääsud. Uuriti teede kasutatavust, mille tulemusena selgus kolme eri tüüpi sissepääse. Sissepääsud, mida läbitakse peamiselt autoga on kaardil tähistatud rohelse tooniga, sissepääs mida läbitakse jalgsi sinise tooniga ja sissepääs, mida on võimalik läbida nii ratta kui ka vankriga roosa tooniga. Analüüsi tulemusena selgus, et teid mida on kerge läbida nii jalgsi kui ka ratta või vankriga on vähe ja neid oleks tarvis juurde teha, lihtustamaks inimeste vaeva ja andmaks võimaluse Toomemäe avastada ilma suurema pingutusega. Uurimistulemuste analüüs andis teadmise, et Toomemäe teedevõrk on linna teedevõrgust eraldatud. Samuti tuli analüüsist välja hetkel peamiselt kasutatavad teed, mis andis omakorda võimaluse luua kaks uut lihtsustatud sissepääsu veidi eemale hetkel olevast põhiteest tagamaks suurema kasutatavuse ka Toomemäe äärealadele.

Joonis 4. Vaated Toomemäelt ja selle ümbrusest. Aluskaart [4].

Analüüsitud on erinevaid vaateid ja vaatekoridore Toomemäelt all-linnale ja pargi siseselt, ehk kui kaugele mingid vaated ulatuvad, see kõik on võimalik tänu Toomemäe kõrgele reljeefile. Lähtudes olemasolevast teedevõrgustikust ning jalakäijate liikumissuundadest, tekivad erinevad lähivaated ja pikad ning kitsad vista-vaated. Hetkel on alal palju potentsiaalseid vaateid, mida avades tuleks esile palju pikemad ja laiemad vaated. Olemasolevaid potentsiaalseid vaateid parandan vaateplatvormidega, mis ulatuvad alalt välja, laiendades vaatekordore ja avades palju uusi vaateid. Puuduva panoraamvaate linnale saab luua Tähetorni eest, kui sinna rajada vaateplatvorm. Musumäe juurde kavandatav kaldtee platvorm, tooks veel rohkem esline Kassitoome. Toomemäelt nähtavad maamärgid on Peetri- ja Jaanikirik, Tigutorn, Kaarsild, ühiselamu Narva mnt, Raekoja kellatorn, mis peamiselt on nähtavad olemasolevatest atraktiivsetest vaadetest [1].

Joonis 5. Vaade punktist 1.
Foto [20].

Joonis 6. Vaade punktist 2.
Foto [20].

Joonis 7. Vaade punktist 3.
Foto [20].

Joonis 8. Vaade punktist 4.
Foto [20].

Joonis 9. Vaade punktist 5.
Foto [20].

Joonis 10. Vaade punktist 6.
Foto [20].

Joonis 11. Roheala analüüs Toomemäel ja selle ümbruses. Aluskaart [4].

Rohealade analüüsis lähtuti pargi puistu olukorrast, eelkõige sealsetest puudest ja põõsastest ning hooldustöödest. Toomemägi on järsu reljeefiga, mille tulemusel on paljud puud olulised pinnakatte kinnitid järskude nõlvade ääres. Tänu sellele, ei tohiks Toomemäelt puid mõtlematult eemaldada, vaid vajadusel puid hõrendada. Analüüsi tulemusel selgus, et Toomemägi on väga rikkaliku puistuga pargiala, mida ümbritsevad järsud nõlvad. Toomemäel on suht palju vett mitteläbilaskvaid alasid mistõttu on sademevee poolt tekitatav erosioonioht veelgi suurem. Toomemäge ümbritseva linna Lääne- ja Lõuna osas rohkem rohealasid kui kesklinnas ja põhjaosas, selleks tulebki Toomemäel olevat loodust hoida, et säilitada roheline ka Tartu kesklinna läheduses [2].

Joonis 12. Erineva kujundusega detailide analüüs Toomemäel. Aluskaart [4].

Erineva kujundusega detailide analüüsis on vaadeldud ala terviklikult ja tehtud järeldused, kus asetsevad alal teineteisest täiesti erinevad detailid. Analüüs andis mõista, et Toomemäel puudub ühtne terviklikkus, alal on esindatud hetkel väga palju erinevaid stiile. Selline tulemus on saadud tänu sellele, et erinevatel aegadel on ala püütud korrastada ja uuendada, aga mitte tervet Toomemäge vaid mingit osa ja nii aegamööda teisi osasid. Eesmärk on luua ala ühtseks ja selleks tuleks terve ala ulatuses kasutada samasuguseid pinke, prügikaste, valgusteid.

Joonis 13. Vaade punktist 1.
Foto [20].

Joonis 14. Vaade punktist 2.
Foto [20].

Joonis 15. Vaade punktist 3.
Foto [20].

Joonis 16. Vaade punktist 4.
Foto [20].

Joonis 17. Vaade punktist 5.
Foto [20].

Joonis 18. Vaade punktist 6.
Foto [20].

Joonis 19. Vaade punktist 7.
Foto [20].

Joonis 20. Vaade punktist 8.
Foto [20].

Joonis 21. Vaade punktist 9.
Foto [20].

Joonis 22. Vaade punktist 10.
Foto [20].

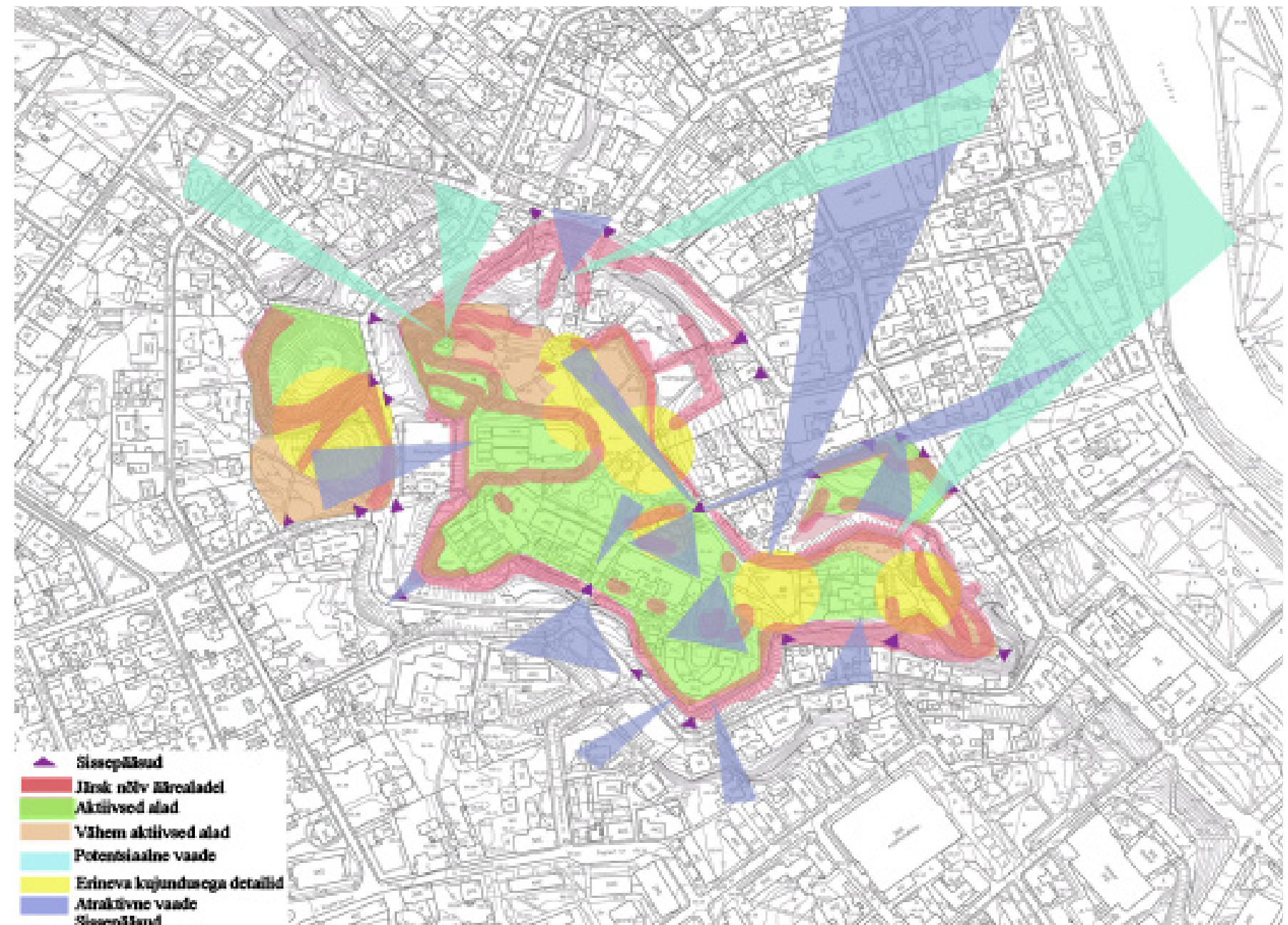

Joonis 23. Vaade punktist 11.
Foto [20].

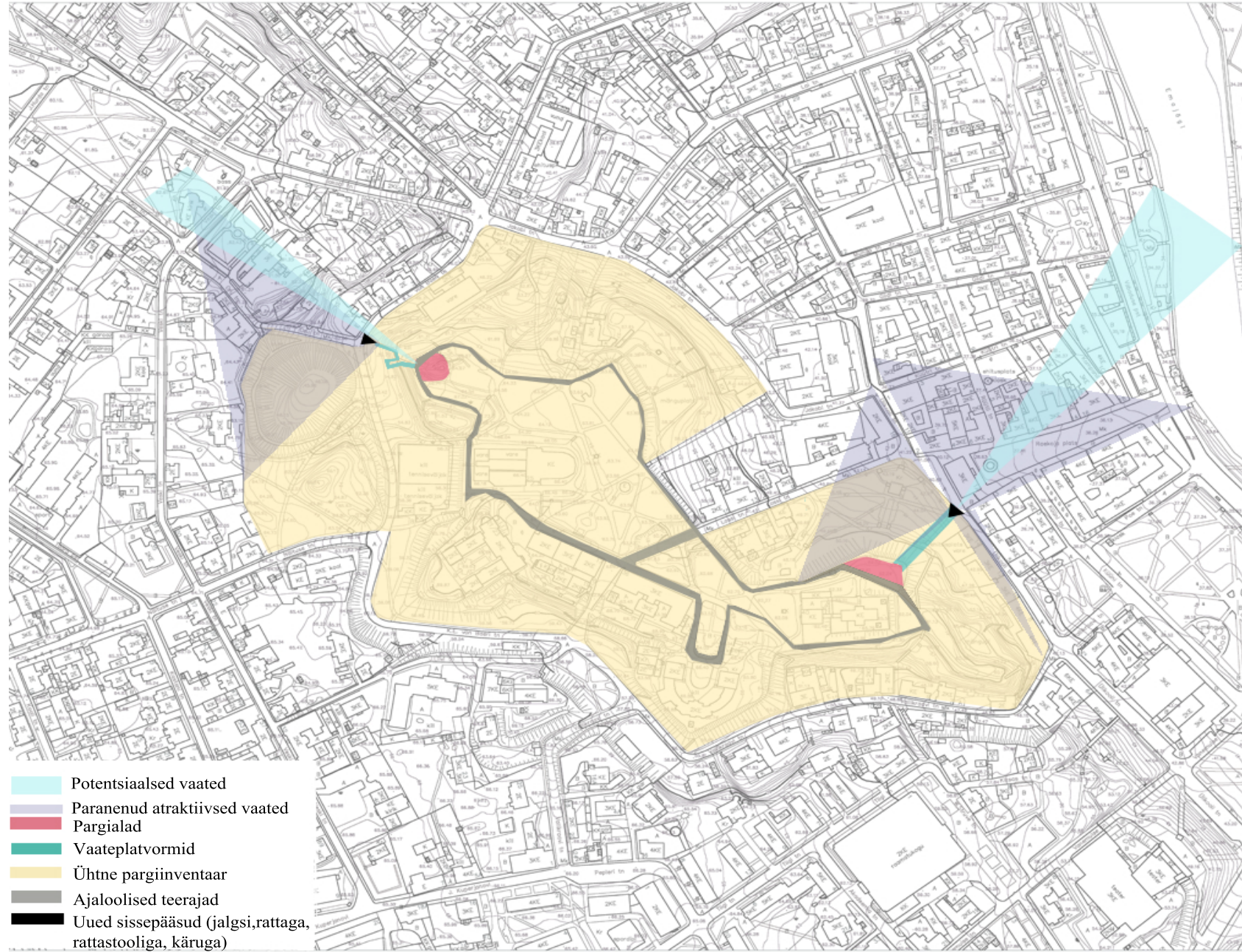
Joonis 24. Vaade punktist 12.
Foto [20].

Joonis 25. Analüüside kokkuvõte. Aluskaart [4].

Kokkuvõttes said kinnituse eelnevad analüüsitulemused. Toomemäel on palju sissepääse kuid mitte just kõik pole mõeldud jalgis, ratta või käru liikumiseks. Puudub sissepääs Toomemäele, mis oleks kerge kõigi jalakäijate jaoks. Inimeste liikumissuundade ja teede analüüs näitas kätte kohad, mis Toomemäel ei ole hetkel atraktiivsed. Selleks, et need paigad enam kasutust leiaksid, tuleb seal luua vaba aja veetmise tingimused. Ala on järsu reljeefiga tänu millele avanevad lähi- ja kaugvaated põhja-, lõuna-, ida- ja lääne suunal. Enamus kaugvaateid on nähtavad talvel, kui puud pole lehtes. Muudel aastaaegadel on kaunid loodusvaated osaliselt piiratud või suletud. Järskude nõlvadel on oluline, et puistu oleks puutumatu välja arvatud vajadusel hõrendamine, sest need puud hoiavad oma juurtega neid järske nõlvasid kinni, et ei tekiks varingut. Kogu projektalal puudub üldine kujunduslik ühtsus.

Joonis 26. Kontseptsioon Toomemäe kohta. Aluskaart [4].

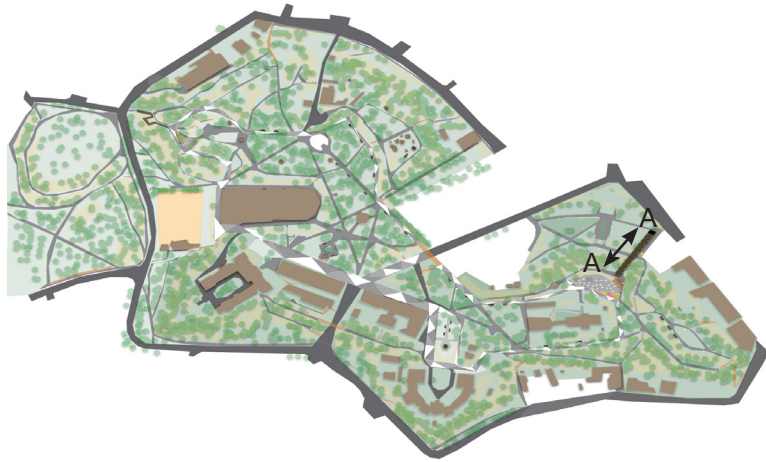
Lähtudes analüüsi tulemustest ja püstitatud eesmärkidest on tarvis kontseptsioonis Toomemäele luua uued sissepääsud, mis lihtsustaksid inimeste liikumist. Uued sissepääsud rajatakse potentsiaalsete vaatekoridoride kohale, avades ja laiendades vaateid. Alal on palju ajalooliseid maamärke, mida mööda kujundatakse rada, et inimesed saaks neist objektidest osa, saaksid osa Tartu ajaloost. Uute sissepääsude juurde planeeritakse pargialad, kus oleks hea puhata ja koos aega veeta. Samuti oleksid need kohad olulised kogunemiskohad. Toomemägi muudetakse läbi ühesuguse pargiinventaari stiili ütseks, mis teeks ala veelgi rohkem terviklikuks. Kokkuvõtlikult on kontseptsiooni idee luua avatud ja terviklik Toomemägi kõigile.

Joonis 27. Toomemäe kujundusplaan. Aluskaart [4].

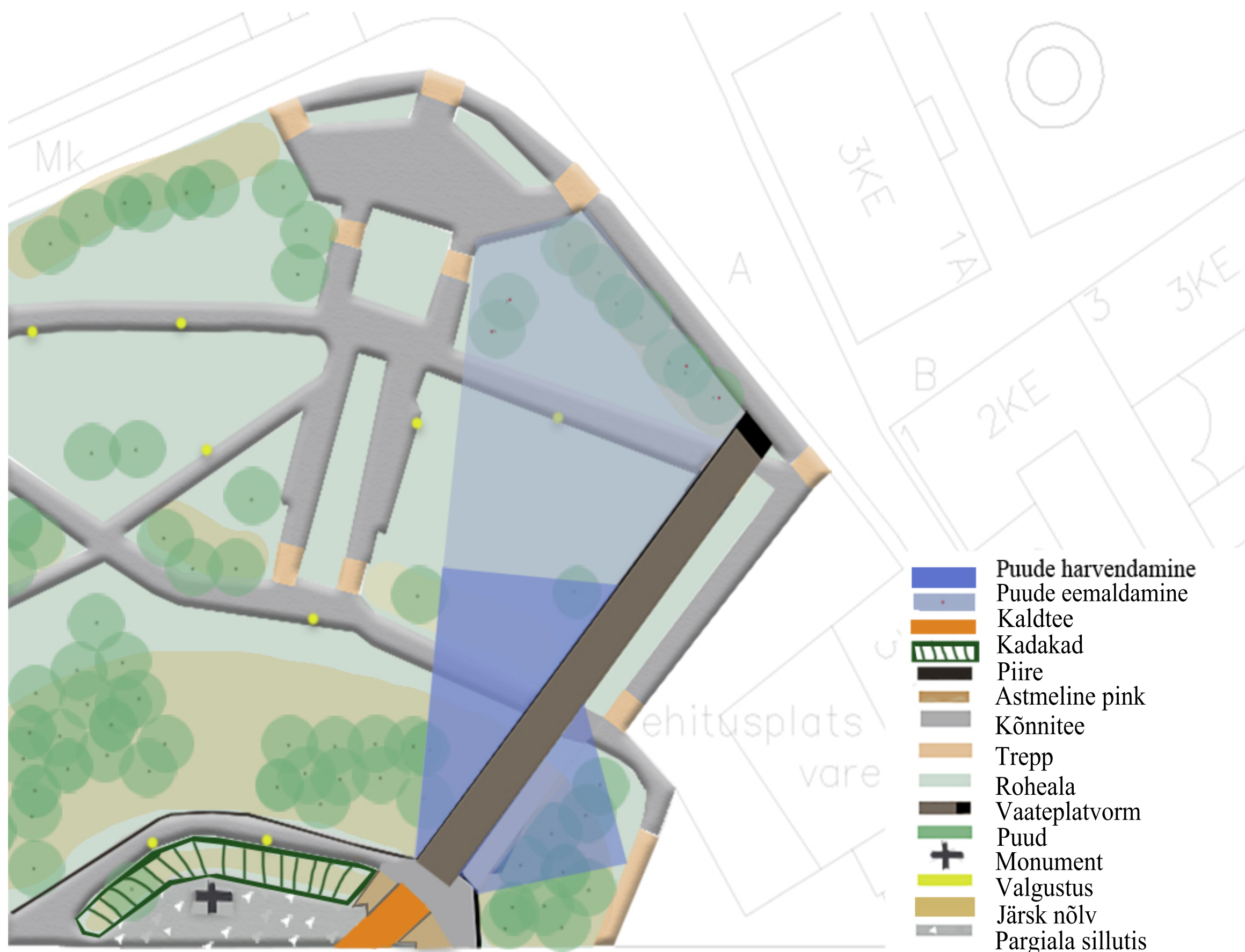
Joonis 28. Lõike (A-A) asukoht kujundusplaanil.

Kujundusplaani eesmärk on luua avatud ja terviklik Toomemägi. Alale planeeritakse uued sissepääsud, mis kergendaksid inimeste, eriti piiratud liikumisvõimega inimestele pääsu Toomemäele. Uueks sissepääsuks Musumäe juures on vaateplatvormidega kaldtee, mis võimaldab inimestel nii jalgsi, ratta kui ka käruka külastada Toomemäge. Kaldtee tuleb vaateplatvormidega, mis pakuvad uusi laienenud vaateid Kassitoomele. Teine rajatav sissepääs on Tähetorni juurde ulatuv vaateplatvorm, mis laiendab vaateid Tartu linnale ja Raekoja platsile. Liftiga saab ülesse ja alla sõita Raekoja infopunkti lähistelt. Uute sissepääsude juurde planeeritakse pargialad, mis oleksid esinduslikud kogunemiskohad, samuti saab seal aega veeta ja puhata. Toomemägi on tartlaste jaoks oluline koht, seal on palju linnaga seotud ajalugu. Selle hoidmiseks ja teistele tutvustamiseks rajatakse “ajaloorada” (kujundusplaanil näidatud tingmargina õpperaja sillutis). Toomemägi saab ka ühtse pargiinventaari, mis teeb koha veel terviklikumaks. Pargiala ja ajalooraja pargiinventaar on veidi eristuv selle poolest, et pargialal on kasutusel “istumis platvorm”, tagamaks suurema seltskonna mahutavuse. “Ajaloorada” ümbritsevad “kaks ühes pingid”, kus saab nii istuda või pidada väikse pikniku.

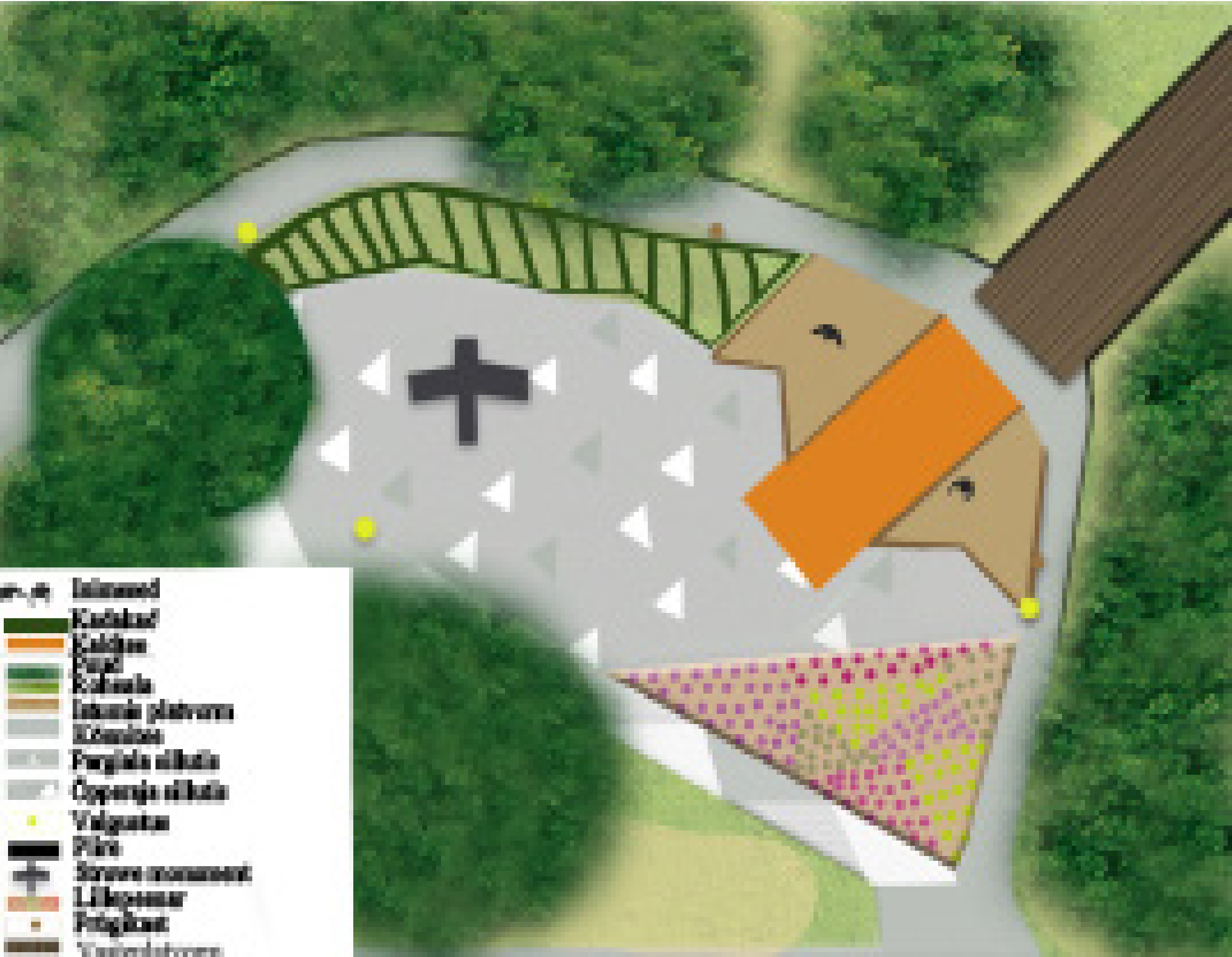
Joonis 29. Lõige Toomemäelt. Auto [15]. Puu [16].

Lõige näitab illustatiivselt planeeritavat liftiga vaateplatvormi. Lifti küljeseinad tulevad klaasist, mis annab põneva vaate üles-alla sõites. Vaateplatvorm rajatakse betoonist postide ja metallkonstruktsiooni peale, mida katab pruun vineerplaat. Vaateplatvormil on kasutatud terrassilaudu, mis on kruvikinnitusega prusside küljes. Vaateplatvorm on valgustatud led ribaga käsipuu all, mis annab kerge valguse. Platvorm on 68 m pikkune, mis võimaldab näha Tartu linna erinevatelt külgedelt. Vaated, mis sealt avanevad on laiad ja kaugele ulatuvad.

Kujundusplaani eesmärk on luua Toomemäele Tähetorni ees oleva ala juurde vaateplatvorm, mis oleks ka uus sissepääs Toomemäele Raekoja infopunkti juurest. Olemasolevat vaatekoridori hõrendati ilma järsku nõlva kahjustamata. Tähetorni esine ala luuakse uue sissepääsu korral esindusalaks, kus oleks hea koguneda ja koos edasi liikuda “ajaloorajale”. Samuti oleks ka see pargiala koht, kus lihtsalt aeg maha võtta ja puhata. Tumesinisega alal hõrendatakse puid ja heldesinisel alal eemaldatakse vaadete korrastamiseks 4 puud, et avada uued vaated.

Joonis 30. Toomemäe kujundusplaan .

Esindusalale on planeeritud “istumis platvorm”, mis võimaldab mahutada palju inimesi. Alal on sillutatud kolmnurkse disainilahendusega, et hoida alal ühtset pilti ja eristada nii “ajaloo-rada” kui ka pargialad ümberkaudsest alast. Pargialadele planeeritakse kolmnurkse kujuga lillepeenrad, kus erinevad taimed asetsevad kolnurkse mustriga. Nõlval on Hiina kadakas ‘Kuriwao Gold’, mis on laiuv ja sobib rühmade-na istutada. Kadakas on 3,5 m laiune ja 2 m kõrgune, mis moodustaksid kindla barjääri kõnnitee ja pargiala vahelisele nõlvale. Ala on piisavalt suur kogunemispaiaks [19].

Joonis 33. Vaateplatvorm Tartu Raekoja infopunkt lähistelt. Foto [3]. Lift [17].

Joonis 32. Vaade (B-B) asukoht kujundusplaanil.

Joonis 34. Vaade (B-B) asukoht kujundusplaanil.

Joonis 35. Vaade Musumäe juures olevast pargialast. Inimesed [9,10,12,13]. Lamp [14].

Kaunis Aster ‘Purple Dome’

Keskmise kõrguse puhmik, mille õied on purpurlillad. Mullastiku suhtes vähenõudlik. Kasvab päike kuni poolvari. Õitseb IX-X. 45-50 cm pikkused.

Taimi peenras kokku: 84tk

Arendsi Kivirik ‘Alpino Eraly Lime’

Igihaljas padjandtaim, mille õied on valged ja südamikust laimirohelised. Mullastiku suhtes vähenõudlik. Kasvab päike kuni poolvari. Õitseb V. 10 cm pikkused.

Taimi peenras kokku: 33tk

Hall Nelk ‘Annette Seedling’

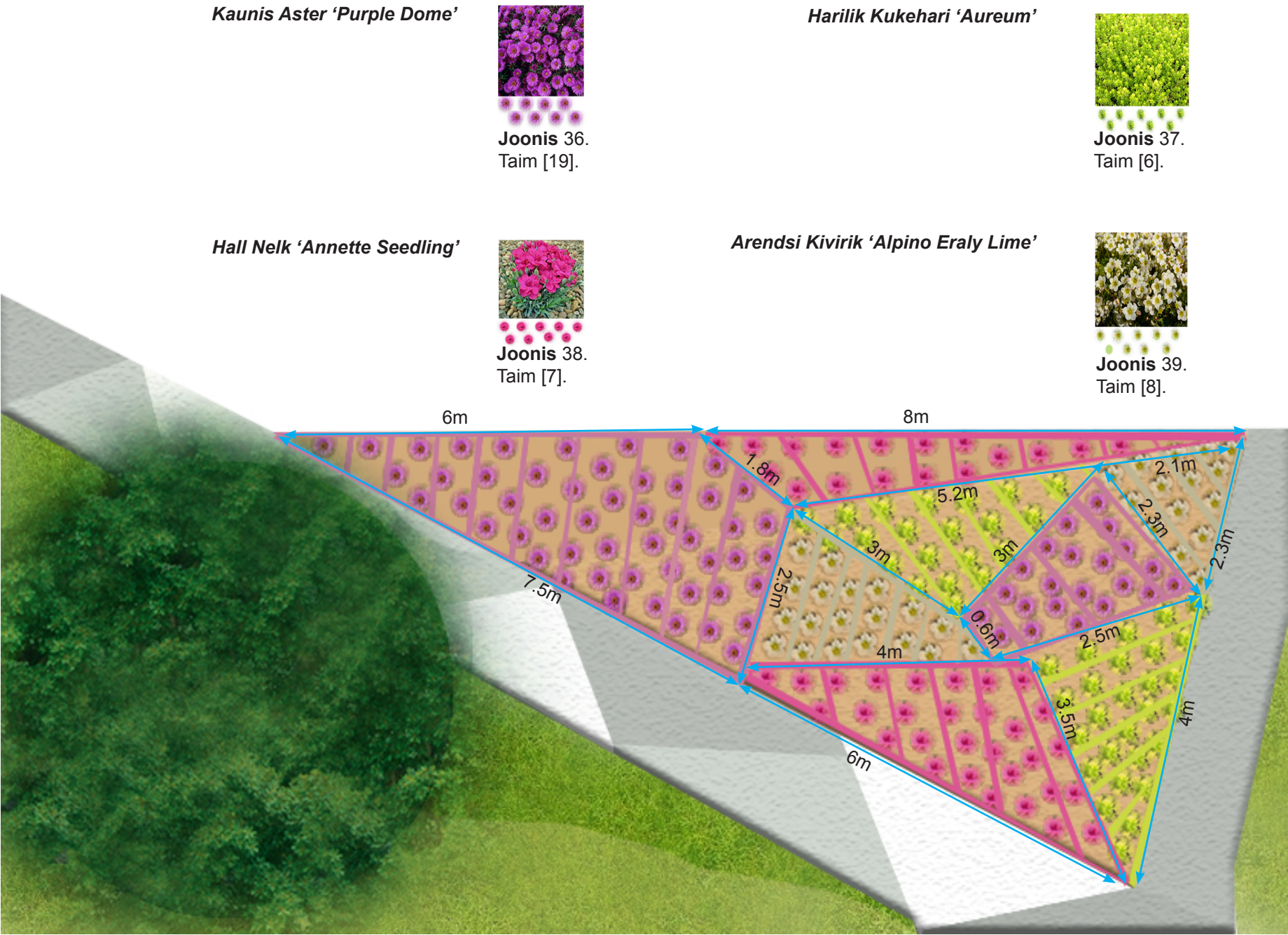
Padjandtaim, mille õied on lillakasroosad. Mullastiku suhtes vähenõudlik. Kasvab päike. Õitseb VI-VII. 10 cm pikkused.

Taimi peenras: 46tk

Harilik Kukehari ‘Aureum’

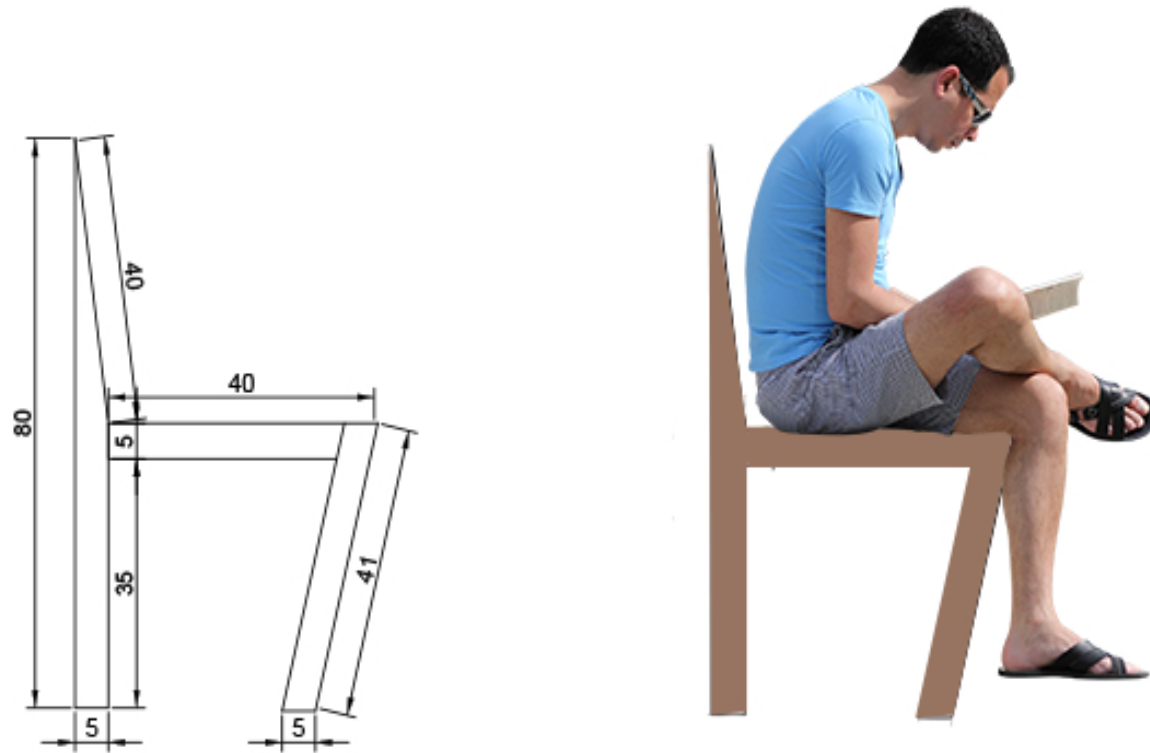
Madal padjandtaim, mille lehed ja õied on kuldkollased. Mullastik pigem kuiv. Kasvab päike kuni poolvari. Õitseb VI-VII. 5 cm pikkused.

Taimi peenras: 47tk

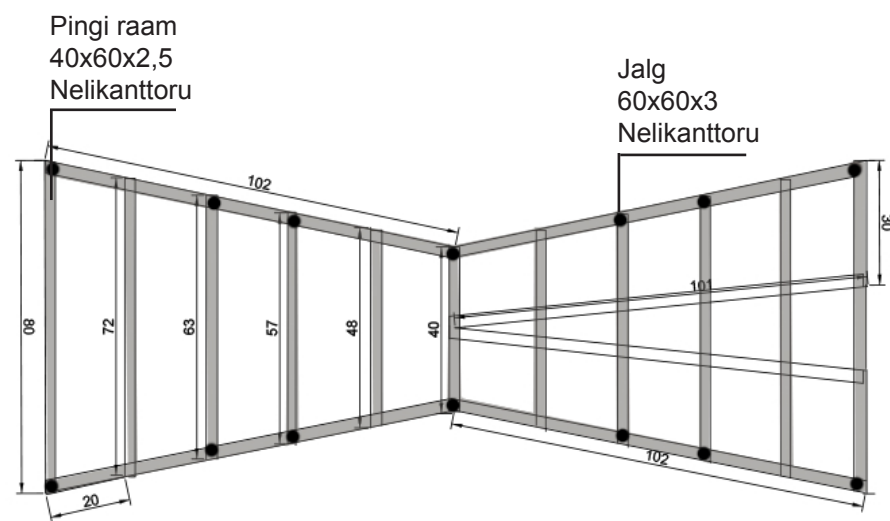
Joonis 40. Pargiala lillepeenar. Puu [16].

DETAIL 1: 100 PINK (kõlgvaade)

Joonis 41. Pargipink ajalooral (kõlgvaade). Inimene [12].

Pink kinnitatakse betooni, mille paksus oleks 100 mm. Pingiraam on tehtud metallkonstruktsioonist, mille külge on kinnitatud kinnituskruvidega vineerplaat, mille paksus on 24 mm.

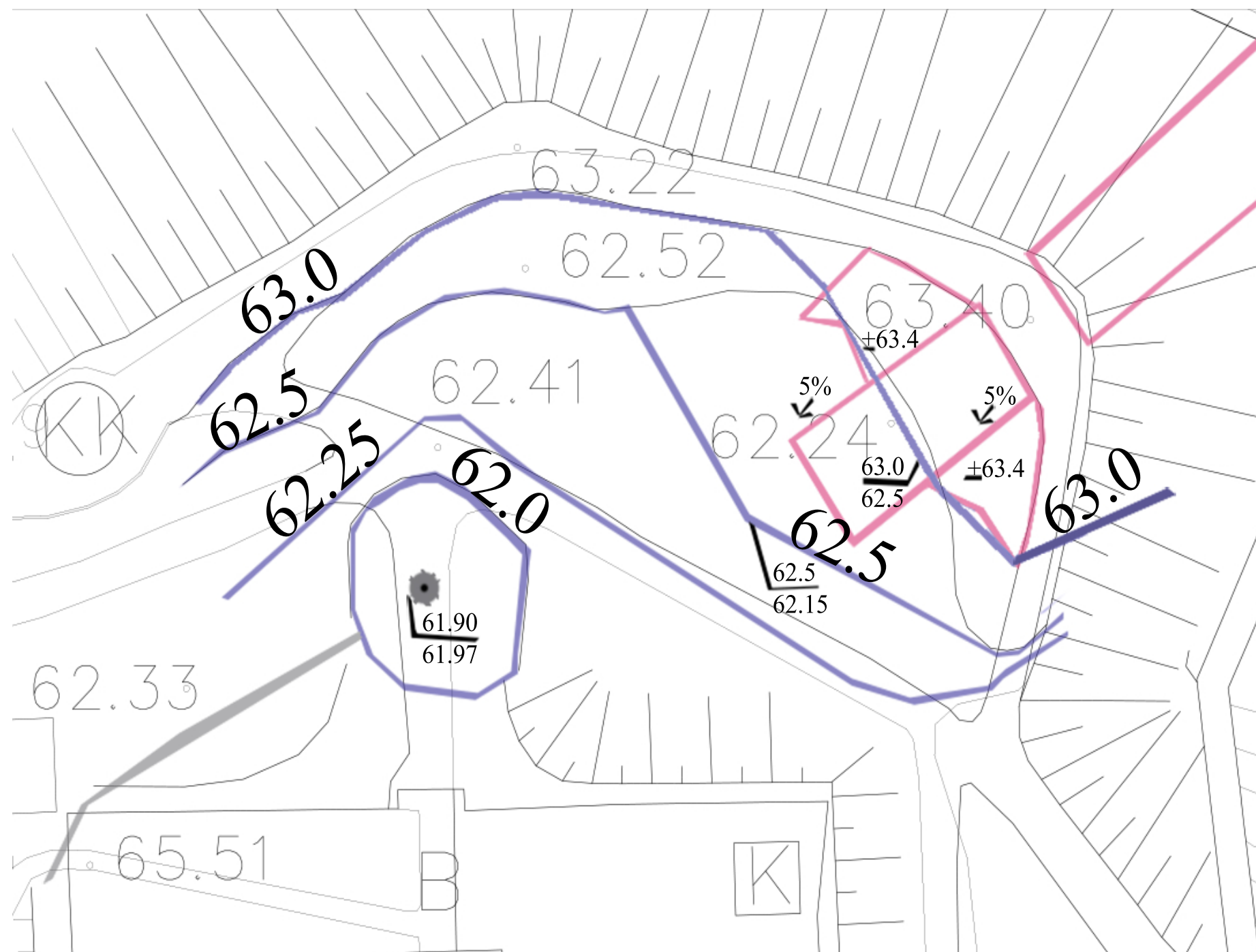

Joonis 42. Pargipink ajalooral (pealtvaade).

Joonis 43. Pargipink ajalooral (kõlgvaade). Inimene [12].

Joonis 44. Vertikaalplaneering Tähetorni ees olevale pargialale.

The aim of the Bachelor’s thesis was to design a Toome Hill for all who like silence and peace and beautiful views. Access to the project area will also be made easier by the planned lift and ramp. The history of the city of Tartu will be highlighted through the history track, so that people will know and be more interested in the city of Tartu. People are given the opportunity to enjoy the beautiful views of Tartu and Toome Hill through two different viewing platforms. New planned park areas that would provide opportunities for relaxation and good gathering places. The goal is to achieve even more beautiful Toomemägi and a more cohesive place through various details, such as: benches, lights and trash cans.

The project focuses on the Observatory and Musumäe area of Toome Hill, where potential views of the city are. To this end, observation platforms will also be created, which would invite even more to enjoy these views and expand those views even further. These areas are currently less active, but creating park areas that allow people together spend beautiful time in the midst of beautiful nature and views, these areas invite you to explore even more.

The whole solution for the whole area is to make Toomemägi united through different details, which create a cohesive and comfortable environment.

The project gives different people and different groups of people the opportunity to spend time on Toome Hill, enjoy the opportunities, views and nature there. An area that does not raise questions, but rather a perception of a good holistic solution is created.

Bakalaureusetöö eesmärk on luua Toomemägi kõigile, kellele meeldib vaikus ja rahu ning kaunid vaated. Samuti muudetakse juurdepääsu projektalal lihtsamaks, mida võimaldavad planeeritav lift ja kaldtee. Tuuakse esile Tartu linna ajalugu läbi ajalooraja, et inimesed teaks ja tunneks huvi veelgi enam Tartu linna kohta. Antakse võimalus inimestel nautida sealseid kauneid vaateid Tartu linnale ja Toomemäele endile läbi kahe erineva vaateplatvormi. Uued planeeritavad pargialad, mis pakuks võimalusi puhata ja oleksid head kogunemiskohad. Eesmärk saavutada veelgi kaunim Toomemägi ja ühtsem paik läbi erinevate detailide, milleks on: ühtsed pingid, valgustid ja prügikastid.

Projektis on peamine rõhk pööratud Toomemäel asuva Tähetorni ja Musumäe alale, kus esinevad potentsiaalsed vaated Tartu linnale. Selleks luuakse sinna ka vaateplatvormid, mis kutsuks veel enamgi neid vaateid nautima ja laiendaks neid vaateid veelgi rohkem. Need alad on hetkel vähem aktiivsed, aga luues pargialad, mis võimaldavad inimestel koos kaunis looduse ja vaadete keskel aega veeta, kutsuvad need alad end veelgi rohkem avastama.

Terviklahendus tervele alale on muuta Toomemägi ühtseks läbi erinevate detailide, mis tekitaksid ühtse ja mõnusa keskkonna.

Projekt annab erinevate inimestele ja erinevatele inimrühmade suurustele võimaluse Toomemäel aega veeta, nautida sealseid võimalusi, vaateid ja loodust. Loodud on ala, mis ei tekita endas küsimusi, vaid pigem taju heast terviklahendusest.

[1] Sulev Nurm,Helen Nutt. Pargiterminite sõnaraamat. projects.centralbaltic.eu
http://projects.centralbaltic.eu/images/files/result_pdf/DEVEPARK_result4_1.pdf (08.08.2019)

[2] Tartu Linnavalitsus Linnaplaneerimise ja maakorralduse osakond. 2017. Tartu linna üldplaneering +2030.tartu.ee
https://www.tartu.ee/sites/default/files/uploads/Linnaplaneerimine/Tartu_yldplaneering_2017.pdf (08.08.2019)

Foto [3] Andres Tarto. 2013. Tartu raekoda ja tema suudlevad tudengid. Ja kell saab kohe pool kolm. Taevapiltnik.
http://www.taevapiltnik.ee/blog/?s=Raekoda&fbclid=IwAR2pTkb_Gw9fTRABmUs4yz8r-h33kHpmkHiNIaAg9OQwEZAfEOkTZanEA8bl

Alusplaan [4] Tartu linnavalitsus, LPMKO

Ortofoto [5] Ortofoto: Tartu linn. xgis.maaamet.
https://xgis.maaamet.ee/maps/XGis?app_id=UU82A&user_id=at&LANG=1&WIDTH=1066&HEIGHT=576&zlevel=11,659101.6159375,6474237.4829688

Taim [6] Juhani Puukool. 2019. Harilik Kukehari ‘Aureum’. plantex.ee
http://plantex.ee/et/product/harilik-kukehari-aureum/?fbclid=IwAR1JxP9XSmoyNaNtOUtEWy339GgvdYCNy_ktMNVDB7FxbJfpCclxq3zRZWA

Taim [7] Juhani Puukool. 2019. Hall Nelk ‘Annette seedling’. plantex.ee
http://juhanipuukool.ee/et/product/hall-nelk-annette-seedling/?fbclid=IwAR0OmXpecxgWfft6WUKJoUg89ZgNoRuGsrYQ9ZuAx19l1ErXjt0D_oVw3Ew

Taim [8] Juhani Puukool. 2019. Arendsi Kivirik ‘Early Lime’. plantex.ee
<http://juhanipuukool.ee/et/product/arendsi-kivirik-alpino-early-lime/?fbclid=IwAR1KZY72hkCJRz6AyIAJqcW07l-G0KJoKFd2MIItMkOOXZTcoKRWoCyRI88>

Inimene [9] Herleau. architecture adobe photoshop elements. kisspng.com
https://www.kisspng.com/png-rendering-architecture-adobe-photoshop-elements-hu-5315584/?fbclid=IwAR3QnRchhXBJM_G2FPV-Fg2QUGsFFcpOOY-oBrGF_wvA3GxXebHxInpv2WdA

Inimene [10] Persönlichen Gebrauch. Unternehmer-Management-Käufer Menschlichen Körper - Geschäftsmann. kisspng.com
https://de.kisspng.com/png-h2nj0b/?fbclid=IwAR3l_HSbskn1Xav3n9W8hiMLsU_VeEkv_iBWTWkBEBTc-HCuP_uLiMvYXHI

Inimene [11] Juliarstudio. 2016. Siluetas de personas.Ve desde arriba– ilustración de stock. depositphoto.com
<https://sp.depositphotos.com/94535140/stock-illustration-people-silhouettes-view-from-above.html?fbclid=IwAR1a9YN6hDV9PzPWSvxQ2b3Egczb-pO5y-GoTDZ133S9WtUgi3z5zcYuJzJY>

Inimene [12] 2013. Sitting man. pngimg.com
http://pngimg.com/imgs/people/sitting_man/?fbclid=IwAR2xAtL2_wNy2oValgaah7GcpiR_mh3WU-K_uF6ZegSv1ldikOBBC2ijWdc

Inimene [13] AbeonCliparts. person sitting down. abeon-hosting.com
<https://abeon-hosting.com/person-sitting-down-png.html?fbclid=IwAR3qIIBF3nrf0b44HZVCUxNSM5Du-sGyjcmGvzRAUYuMI7Hs6uliM8zfAAg>

Lamp [14] Modern Forms. 2019. FL-1850-BK. lightingdirect.com
https://www.lightingdirect.com/modern-forms-fl-1850-linear-single-light-56-high-integrated-led-table-lamp/p3069141?fbclid=IwAR1lf65l2EbKIA_Bs6z_1ZPbtQay3rvPO6pKCFuLYHRD0Pm-VMsr42dV3Xk

Auto [15] Evoximages. carnow.com
https://carnow.com/cars/5688/mdp_photo_thumbnails?fbclid=IwAR2DZBmroqs3QBrYEDHX5MGNnIOvU6-ZBe0r5BpdYyXKoEDnYVsfOSKIQc

Puu [16] Free Tree. 2019. pngtree.com
<https://pngtree.com/free-tree-psd?fbclid=IwAR0Ve5WmTWxeP77TD5kP5wkzLfJIDU4Cc6s01ooG71wtLz7buE5Xi5DTK4Y>

Lift [17] Glass Elevator 3D Model. cgaxis.com
<https://cgaxis.com/product/glass-elevator-3d-model/?fbclid=IwAR0l3JakKxWPB6vuG27KfR4tLiu-l369pA2J8i9nKVKk1cjC0aWNY924VRk>

[18] Järvselja Öppe-ja Katsemetskond. Juniperus chinensis- hiina kadakas ‘Kuriwao Gold’. jarvseljs.ee
<https://jarvselja.ee/pood/kadakad/juniperus-chinensis-hiina-kadakas-kuriwao-gold/?fbclid=IwAR0RLpWeCH04B2bU25YiBXmhcmaK8xi77ONI9zEQzGelT5BeOaDbPUWzH9Y>

Taim [19] Juhani Puukool. 2019. Kaunis Aster ‘ Purple Dome’. plantex.ee
<http://www.juhanipuukool.ee/et/product/kaunis-aster-purple-dome/>

Foto [20] Kerli Nurme. 2019. Toomemägi

LIHTLITSENTS

Lihtlitsents lõputöö salvestamiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks ning juhendaja(te) kinnitus lõputöö kaitsmisele lubamise kohta

Mina, Kerli Nurme,
(11.02.1997)

1. annan Eesti Maaülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud lõputöö Toomemäe avatus ja terviklikkus, mille juhendaja on Peeter Vassiljev,
- 1.1. salvestamiseks säilitamise eesmärgil,
1.2. digiarhiivi DSpace lisamiseks ja
1.3. veebikeskkonnas üldsusele kättesaadavaks tegemiseks kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;
2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile;
3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Lõputöö autor _____
allkiri

Tartu, 1.08.2019

Juhendaja(te) kinnitus lõputöö kaitsmisele lubamise kohta

Luban lõputöö kaitsmisele.

(juhendaja nimi ja allkiri) (kuupäev)

(juhendaja nimi ja allkiri) (kuupäev)